

Dr. Ivan Pregelj:

Pravi dobrotnik

ali

levica naj ne ve, kaj je dala desnica.

(Igra v treh slikah.)

OSEBE:

Gospodična Marta, imejiteljica skromnega sirotinskega zavetišča.

Gospodična Marija, njena sestra.

Otroci v zavetišču: **Tončka**, **Lenka**, **Minka**, **Natašica**, **Vasilka**.

Stiskalčič, hišni posestnik.

Gospod Anton, upokojen župnik.

Neža, njegova sestra.

Vsedobri (lik bradatega človeka).

Lik **Usmiljenje** (Lenka).

Lik **Dobrota** (Tončka).

Lik **Hvaležnost** (Minka).

I. slika se godi v malem zavetišču gospodičen kontes Marte in Marije v mestu po zimi za časa velike draginje. — II. slika kaže stanovanje gospoda Antona v isti hiši. — III. slika je podeželsko sirotišče po enem letu spomladi.

I. slika.

Podolgovata soba. Ozadje dvoje oken. Med oknoma sveta podoba. Vrata z desne in leve. Dolga miza s sedmimi sedeži ali klopjo. Na levi v kotu mala mizica. Na desni kuhinjska omara (kredenca). Viseča luč.

Marta (reže kruh ob mali mizi, maže nanj marmelade): Tako, večerja je gotova. Samo še jabolko vsaki deklici.

Marija (zlagaje kruh na krožnike, postavlja je jih nato na dolgo mizo): Da, jabolko. Ampak zvečer je železno.

Marta: Kaj naj drugega dam? Za teden dni še jabolk ne bo več. Ubogi otroci!

Marija: Ne bodi tako malodušna, Marta! Bo že Bog pomagal. Glej, mene pa najina družinica prav nič ne skrbi.

Marta: Vidim. Kaj pa se ti brigaš za gospodinjstvo? Prebereš deklicam lepo povest, jim zapoješ pesem, zavrtiš se, Marija...

Marija: No, lepo te prosim!

Marta: Da, zavrtiš se, pa meniš, da je pravljica moka in pesem kruh. Pa ni.

Marija: Ni ne! Še jabolko ne, ki je za večerjo železno. Ampak veselje, pesem in vdano zaupanje v božjo dobroto...

Marta: Vse prav, Marija, a gospodinjske skrbi, da, gospodinjske skrbi pri tej draginji, v teh težkih časih...

Marija: Marta, midve sva vendar še dovolj bogati. Kaj pa, če je draginja! Utesniti se je treba! Ali ni tako?

Marta: Neumnica! Kmalu mi boš očitala, da sem razmetna. Marija, vsaj toliko bodi pametna, da se bom mogla pogovoriti s teboj.

Marija: Ljuba Marta, saj te nočem žaliti. Ampak jaz te ne razumem! Pred letom sva bili še bogati; ustanovili sva to zavetišče, in zdaj tožiš, kakor bi bili midve taki, ki sta potrebni.

Marta: Sva tudi.

Marija: Ni mogoče! Vsega nisva mogli razdati.

Marta: Nisva. Tistega ne, kar nama je oni brezvestni oskrbnik odnesel v tujino.

Marija: Marta! Kaj pa najina zlatnina, najini spomini na rajno mater?

Marta: Ti bi jih prodala?

Marija: Za sirote. Ali jih ti ne bi?

Marta (čez trenutje, bolno): Marija! Vse je že zastavljeno.

Marija: O Marta!

Marta: Da, tako je z nama. Pa boš še očitala, da dajem otrokom jabolko, ki je zvečer železno? Oh! Pa da bi še druge skrbi ne bilo! Jutri poteče stannarina. Ne vem, kje bi vzela. In gospod Stiskalčič, saj ga poznaš.

Marija: Meniš, da bi mogel biti tako grd in naju vreči izpod strehe?

Marta: Vem, Marija! Če ne plačava.

Marija: Marta! Pa kaj naj počneva z najinimi sirotami? Ubogi otroci! (Joče. Nato vedro): Marta, jaz bom pomagala. Glej, ali me vidiš? Vidiš te moje roke?

Marta: Vidim.

Marija: Ali si pozabila, kaj vse znajo? Slikati, igrati na klavir, igrati violino, vezti. Pa še angleško znam in pa francosko. Takoj jutri grem za učiteljico.

Marta: Kontesa Marija — pa učiteljica!

Marija: Zakaj pa ne? Ali morda ni kontesa Marta dekla in kuharica? Ali ne pomiva sama posode? Ali ne krpa sama otroških krilec? Ali ne podpleta otroških nogavic? Da, slikala bom, vezla, učila klavir. Najine sirote ne bodo lačne, in gospoda Stiskalčiča se bova tudi otrešli. Potem bo pa že Bog dal za naprej.

Marta: O Marija! Če ti ne zaupaš kar predrzno v božjo pomoč!

Marija: Ne govori tako, Marta! Čuj otročiče! (Za odrom se oglasi petje otrok.)

Pesem: Bog pti-či-ce re-di,
oblači lilijo,
sirot ne zapusti,
ki vanj zaupajo.

p
Bog pti-či-ce re-di, o-bla-či li-li-jo. Si-

mf
rot ne za-pu-sti, ki Vanj za-u-pa-jo.

(Dalje.)